

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 16546
Tarih : 22.06.2022

67613

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat BİLGİN tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serpil KEMALBAY PEKGÖZEGÜ

İzmir Milletvekili

Avrupa Birliği'nin (AB) resmi istatistik ofisi Eurostat ve Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) verilerine göre Türkiye iş kazalarında en fazla insanın yaşamını yitirdiği ülkeler sıralamasında birinci sırada yer almaktadır.

2012 yılında çıkarılan 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun TBMM'de görüşülmesi esnasında hükümet ve ilgili bakanlık yetkililerinin “yasadan sonra iş kazaları ve meslek hastalıklarında azalma olacağını” belirtmelerine rağmen 20 yıllık AKP iktidarı döneminde 29 bine yakın işçi iş cinayetlerinde hayatlarını kaybetmişlerdir. İş Sağlığı ve İşçi Meclisi Güvenliği (İSİG) Raporunda yalnız 2022 yılının Ocak ayında 120, Şubat ayında 109, Mart ayında 121, Nisan ayında 129 ve Mayıs ayında 167 almak üzere en az 646 emekçinin hayatını kaybettiği belirtilmektedir.

Öngörülebilir ve önlenebilir olduğu halde iktidarın uyguladığı neoliberal ekonomi politikaları sonucunda sistematik hale gelen ve katliam boyutuna ulaşan bu ölümlerin nedenlerinin altında iş güvencesinin azalması, serbestleştirme-özelleştirme, sendikasılaştırma, esnek-güvencesiz çalışma, kayıt dışı istihdam politikaları, çalışma koşullarının ağırlığı, uzun çalışma süreleri, işçilere iş kazalarını önleyecek kişisel koruyucu iş güvenliği donanım malzemelerinin verilmemesi, işverenlerin önlem almadaki isteksizliği, işyerlerinin denetlenmemesi, yaşanan her bir ölüm sonrası başlayan hukuksal süreçlerden caydırıcı cezaların çıkmaması yatmaktadır. Hiçbir Avrupa ülkesinde Gemi Söküm tesisine izin verilmezken, Türkiye'de ağır kirlilik yaratan, işçi sağlığı iş güvenliği başta olmak üzere İzmir'i, İzmirliileri, ekolojiyi geri dönüşü

olmayacak şekilde tahrip eden bu tesislere izin verilmesi kar için emekçilerin sağlığının, İzmir halkının sağlık ve güvenliğinin, ekolojik tahribatın hiçe sayıldığını bir kez daha göstermektedir. Nitekim, sağlıklı ve güvenli olmayan çalışma ortamları, denetimsizlik, işçi sağlığı ve iş güvenliği kapsamında uygulanması gereken yönetmeliklerin açıkça ihlal edilmesi sonucu Dünyanın 3. büyük ve Avrupa'nın tek gemi söküm tesisi olan ve son 10 yılda 69 Gemi Söküm işçisinin çalışırken iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiği, sömürünün en ağır şekilde yaşandığı, işçilerin iş kazalarını önleyecek kişisel koruyucu iş güvenliği donanım malzemelerinin verilmesi talebi ile de bir süre önce greve gittikleri, işçilerin yanma, sakat kalma, asbest, kurşun gibi ağır metallere maruz kalmanın sıradanlaştığı İzmir Aliğa Gemi Söküm Bölgesinde faaliyet gösteren Şimşekler Gemi Söküm'de işçi olarak çalışan Yıldırım Kipel 10 Haziran 2022 günü gemideki yakıt tankına ait boruyu kestiği sırada yakıtın üzerine dökülmesi sonucu ağır yaralanmış ve kaldırıldığı hastanede 14 .06.2022 tarihinde yaşamını yitirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1- İzmir Aliğa Gemi Söküm Bölgesinde faaliyet gösteren Şimşekler Gemi Söküm'de işçi olarak çalışan Yıldırım Kipel'in iş cinayetinde yaşamını yitirdiği bilginiz dahilinde midir?
- 2- Şimşekler Gemi Söküm İşletmesi ve bölgede yer alan diğer gemi söküm işletmelerine denetim ve iş müfettişi görevlendirmesi yapılmış mıdır?
- 3- Bakanlığınızca Yıldırım Kipel'in iş cinayetinde yaşamını yitirmesine yönelik olarak firma hakkında idari ve cezai bir soruşturma başlatılmış mıdır?
- 4- Son 10 yıl içerisinde Aliğa'daki gemi söküm tesislerinde yaşanan iş kazası sayısı kaçtır? Bu kazalarda kaç işçi sakatlanmış, kaç işçi iş cinayetinde yaşamını yitirmiş?
- 5- Bakanlığınız tarafından 2000'e yakın Aliğa Gemi Söküm işçisinin 11 Şubat 2022'de başlatmış oldukları grevlerinde ortaya koymuş oldukları taleplerinin karşılanması ve yaşanan hak ihlallerinin sonlandırılmasına yönelik gerekli sağlık ve güvenlik önlemlerini yerine getirmeyen gemi söküm tesislerine yaptırım uygulanmış mıdır?
- 6- Aliğa'da faaliyet gösteren 22 gemi söküm tesisinin işçi sağlığı ve iş güvenliği koşulları en son hangi tarihte denetlenmiştir? Denetlendi ise hazırlanan raporda hangi ihlaller tespit edilmiştir? Tespit edilen ihlallere yönelik olarak hangi yaptırımlar uygulanmıştır?
- 7- Aliğa Gemi Söküm İşletmelerinde Kişisel Koruyucu Donanımların denetimlerden önce dağıtıp, denetimlerden sonra geri toplandığı iddiası doğru mudur?

- 8- Aliğa Gemi Söküm İşletmelerinde çalışma sistemine uygun işçilerin iş kazalarını önleyecek kişisel koruyucu iş güvenliği ve donanım malzemelerinin verilmediği iddiaları araştırılmış mıdır?
- 9- Aliğa Gemi Söküm Tesislerinde Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği hükümleri uygulanmakta mıdır?
- 10- Geni söküm sektöründe çalışıp meslek hastalığına yakalanan işçi sayısı kaçtır?
- 11- Gemi Söküm tesislerinin bulunduğu Aliğa'da kaç yurttaş bu sektörün çevreye yaydığı asbestli toz, zehirli gazlar, radyasyon bulaşılı atıklar ve ağır kimyasallar sebebiyle hastalanmış ve/veya yaşamını yitirmiştir? Bu verileri ölçmek için bilimsel araştırma yapılmış mıdır?
- 12- İş kazaları, iş cinayetleri ve meslek hastalıklarındaki artışın Bakanlığınızın denetim sorumluluğunu yeterince yerine getirmemesi sonucu yaşanan ihmallerden kaynaklandığını düşünüyor musunuz?
- 13- İş kazaları ve iş cinayetlerinde yaşanan vahim tablo ortada iken Bakanlığınızca tüm çalışma alanlarında iş güvenliği önlemlerinin artırılması, bağımsız denetim sisteminin yerleştirilmesi, iş cinayetlerinin ve iş kazalarının ortadan kaldırılması yönünde sorumlulukların yerine getirilmesine yönelik herhangi bir girişimde bulunulması düşünülmekte midir?
- 14- ILO'nun Türkiye tarafından da imzalanan "155 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin Sözleşme", "161 sayılı Sağlık Hizmetlerine İlişkin Sözleşme" ve "187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi ve C190 Sayılı Şiddet ve Taciz Sözleşmelerinde belirtilen "İş kazaları, meslek hastalıkları ve bunlara bağlı ölümlerin azaltılması için gerekli tedbirlerin alınması yönünde Bakanlığınızca belirlenen politikalar nelerdir?
- 15- Hiçbir Avrupa ülkesinde Gemi Söküm tesisine izin verilmezken bilim insanlarının, çeşitli STK'ların ve derneklerin yıllardır Aliğa Gemi Söküm Tesislerinde gemi sökümünden ortaya çıkan asbest ve zehirli maddelerin, işçi sağlığı iş güvenliği başta olmak üzere halk sağlığını, ekolojiyi geri dönüşü olmayacak şekilde tahrip ettiği ve tehlike saçmaya devam ettiğine yönelik açıklamaları doğrultusunda bölgede bulunan 22 gemi söküm tesisinin kapatılması düşünülmekte midir?